

Sára Sándor-emlékkiállítás



Sára Sándorra emlékezve az Országos Széchényi Könyvtár három tára (a Fénykép- és Diafilmtár, a Plakát- és Kisnyomtatványtár és a Történeti Interjúk Tára) ad hoc kiállítást rendezett a könyvtár katalógusterében, alig egy héttel a művész halála után. Morális kötelességünknek éreztük a megemlékezést, hiszen Sára Sándor hatalmas életművének sok izgalmas műtárgyat és dokumentumát őrizzük, melyeket a művész a nemzeti könyvtárnak adományozott, nemcsak ismertebb, filmalkotói életművéből, hanem kevésbé közismert fotóművészeti alkotásai közül is. Sok egyéb fontos feladata mellett Sára Sándor volt a Magyar Filmtörténeti Fotógyűjtemény Alapítvány kuratóriumi elnöke is, melynek teljes gyűjteményét: a magyar játékfilmgyártás 1100 standfotóalbumát, több mint 250 000 negatívot a Fénykép- és Diafilmtár őriz. Ezek a filmtörténeti albumok szolgáltatták az emlékkiállítás alapját, amelyre rendezői és operatőri karrierjének leg-

fontosabb standfotóiból válogattunk. Nem törekedtünk a teljességre, ez meghaladta volna a kamaratárlat kereteit. Célunk nem is az életmű átfogó ismertetése volt, sokkal inkább emlékezés a nagyszerű művészre. Olyan alkotásokat választottunk, amelyek nemcsak egy életút fontos állomásai voltak, hanem a magyar filmtörténet meghatározó filmjei lettek. A kiállításon látható Sára Sándor-portrékat B. Müller Magda és Szóvári Gyula készítette. A standfotók eredeti nagytársaiból plakátokat terveztünk, melyeket a falon helyeztünk el installációként, alattuk pedig a képeket tartalmazó eredeti albumok tárlókban kaptak helyet. Sára Sándor egyaránt volt operatőr és rendező, megpróbáltuk mindkét szerepét egyenrangúan megjeleníteni a kiállításon. Sok más fontos film mellett Huszárik Zoltán *Szindbádját* és az *Árvácskát*, Szabó István *Apa* és Kósa Ferenc *Tízezer nap* című filmjét is ő fényképezte – ezek standfotóit választottuk operatőri

munkái közül. Rendezői munkásságából a *Feldobott kö* és a *80 huszár* albumait állítottuk ki, dokumentumfilmjei közül pedig az egyik tárlóban a *Krónika/Pergőtűz* sorozat standfotóit, a másikban a dokumentumfilm-sorozatra jelentkező szereplők hozzá írt leveleit helyeztük el. Itt kaptak helyet még a Sára Sándor kézírását őrző jegyzetfüzetek, melyeket a *Krónika*, a *Sír az út előttem* és a *Magyar nők a Gulágon* című dokumentumsorozat forgatásán vezetett. A kiállítás önálló egységét alkották az eredeti filmplakátok a Plakát- és Kisnyomtatványtár munkatársainak válogatásában.

Sára Sándor nemcsak értékes dokumentumokat, hanem szép feladatot is hagyott az Országos Széchényi Könyvtárra. A Történeti Interjúk Tára őrzi Sára Sándor több emblematikus dokumentumsorozatának vágatlan, forgatott anyagát. Pótolhatatlan interjúgyűjtemény ez, mely a 20. század történetét kutatók számára kiemelt forrás lehet. A vetített, kész dokumentumfilmekbe az interjúk töredéke került be, így az itt őrzött anyag eddig sehol nem publikált, soha nem kutatott állomány. A kutatáshoz való könnyű hozzáférést az alkotó, Sára Sándor is támogatta. Két évvel ezelőtt az ő hozzájárulásával kezdődött a nemzeti könyvtárban található több mint 1000 audiovizuális dokumentum digitalizálása.

A kiállításon két televízióképernyőn vetítettünk filmrészleteket. Sára Sándor életművének egyik legfontosabb alkotása a *Krónika* című dokumentumfilm-sorozat a Don-kanyar tragédiájáról. Ennek egyik epizódja: *Haditudósítás* – Gallyas Ferenc interjúja (15. rész) – volt az egyik vetített film, a másik pedig Pörös Géza 1996-ban készített portréfilmje Sára Sándorról: *Bekezdések – Egy óra Sára Sándorral* címmel.

A 2019. szeptember 27. – október 31. között megtekinthető kiállítás létrehozásában közreműködtek:

A Fényképtár munkatársai:

Füri Katalin, Kovács Ádám, Nagy Blanka, Sárközy Réka, Szabó Kristóf, Tóth Szilvia Rebeka

A Történeti Interjúk Tárának munkatársai:

Ballagó Gergely, Hajdu Lászlóné, Hanák Luca, Lukács Bea, Szűcs Gergő

A Plakát- és Kisnyomtatványtár munkatársai:

Elbéné Mester Magdolna, Kopcsay Ágnes, Szarka Anita

Sárközy Réka

sarkozy.reka.at.oszk.hu

